

Δημοκρατίας 35, Α Όροφος
Τ.Κ. 713 06 – Ηράκλειο Κρήτης
Τηλέφωνο & Fax: 2810343906 – 2810223303
Email: geoteepk@otenet.gr
<http://www.geoteepk.gr>

Θέσεις Παραρτήματος
για την
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΤΑ ΤΟ 2013

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2013

Βασική θέση του ΓΕΩΤΕΕ Π. Κρήτης είναι ότι η κύρια κατεύθυνση της επόμενης προγραμματικής περιόδου θα πρέπει να είναι η **ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα και της διαχείρισης των προϊόντων του, μέσα από τον προσανατολισμό του στην εξωστρέφεια και την παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας. Ένας τομέας ο οποίος θα καλύψει διατροφικά το μεγαλύτερο ποσοστό των αναγκών της χώρας, θα συνυπάρχει και θα αλληλεπιδρά αρμονικά με τον άνθρωπο, τον πολιτισμό του, το περιβάλλον, το τοπίο, την βιοποικιλότητα. Ο αγροδιατροφικός τομέας θα στηρίζεται και θα σέβεται τους φυσικούς πόρους (έδαφος, νερό) σε μία θεσμοθετημένη Γεωγραφία για την Γεωργία (Ειδικό Χωροταξικό).**

Η Χώρα μας επιτέλους θα πρέπει να αναπτύξει μια **Αγροτική Πολιτική** και από καταναλωτής κάθε είδους αγαθού, να αναδειχθεί σε **Παραγωγό Δύναμη** που:

- θα επενδύει με **εξωστρέφεια** στην ανάπτυξη **ασφαλών ποιοτικών προϊόντων**.
- θα υποστηρίζει την **ανάπτυξη τεχνογνωσίας και καινοτομίας**
- θα αναπτύσσει **δράσεις προώθησης στην αγορά, και**
- θα ελέγχει όλη την αγροτοδιατροφική αλυσίδα προκειμένου **να διασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία** της.

Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η γεωργία προσφέρει αφενός **δημόσια αγαθά** και αφετέρου την εγγύηση για τη διατήρηση χιλιάδων θέσεων εργασίας σε ένα ασταθές και ανταγωνιστικό περιβάλλον (για κάθε μια νέα θέση στον πρωτογενή τομέα διατηρούνται ή δημιουργούνται τουλάχιστον άλλες 5 συμπληρωματικές απο τον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα). Η γεωργία όμως δεν είναι μόνο αυτά, λειτουργεί και ως δεσμός - ταυτότητα μεταξύ ενός προϊόντος, ενός τόπου και των κατοίκων του και του πολιτισμού τους.

Όλα τα παραπάνω λοιπόν θα πρέπει να μετουσιωθούν σε **πολιτικές** και σε **πρακτικές** και μέσα από την νέα προγραμματική περίοδο, η επιδοτούμενη στρεβλή σημερινή ελληνική γεωργία, να αποκτήσει προοπτική και να μετατραπεί σε κυρίαρχη οικονομικά δύναμη.

Σήμερα απαιτείται να δημιουργηθούν ανταγωνιστικά συστήματα παραγωγής και ευέλικτα σχήματα ομαδικότητας ανεξαρτημένα από τις αγκυλώσεις και τον κακοφορισμό του παρελθόντος. Στην μετεξέλιξη αυτή οι βασικοί παράγοντες – συνισταμένες θα πρέπει να είναι : (α) ο παραγωγός γεωργός – κτηνοτρόφος, (β) οι φυσικοί πόροι (έδαφος – νερό – αέρας) και (γ) η έρευνα, η καινοτομία, η τεχνογνωσία και η διάχυση τους.

Ειδικότερα ορισμένα από τα προβλήματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι:

Για τον παραγωγό:

- το μη κατοχυρωμένο επάγγελμα
- το υφιστάμενο χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης – κατάρτισης, με παρεχόμενη εκπαίδευση περιστασιακή και ευκαιριακή ανάλογα με την χρηματοδότηση, χωρίς συνέχεια και συνέπεια.
- ο μεγάλος μέσος όρος ηλικίας, σε ορισμένες περιοχές, που δημιουργεί απροθυμία στους αγρότες για τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα καθώς δεν έχει ληφθεί υπόψη ότι η εκπαίδευση αποδίδει μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα
- οι διαφορετικές μορφές συλλογικότητας (Συν/μοί, Ομάδες Παραγωγών, κοινωνικές επιχειρήσεις) και δημιουργείται σύγχυση ως προς την αποτελεσματικότητα και τις δυνατότητες του καθενός σχήματος.

Για τους φυσικούς πόρους (έδαφος – νερό – αέρας)

- η έλλειψη θεσμοθετημένων χρήσεων γης , ο ανταγωνισμός και οι πιέσεις από το δομημένο περιβάλλον και η υπερεκτίμηση της αξίας της, που την καθιστά απρόσιτη από τους παραγωγούς που την χρειάζονται.
- Η έλλειψη εργαλείων, όπως η ελλιπής αποτύπωση των γεωπληροφοριών σε λειτουργικά συστήματα GIS , δεν επιτρέπει την λήψη αποφάσεων για θέματα, γονιμότητας και παραγωγικότητας των εδαφών, χωροθέτησης καλλιεργειών,

αρδευτικών αναγκών, βιοποικιλότητας, τοπίου προστατευόμενων περιοχών, βοσκοτόπων κ.λ.π

- Η μη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του μικρού αγροτικού κλήρου, για παραγωγή τοπικών προϊόντων ποιότητας.
- η μη ορθολογική διαχείριση του νερού και η δημιουργία πολλών αρδευτικών υποδομών και πολλών χιλιομέτρων αρδευτικών δικτύων χωρίς να υπάρχει ένας ενιαίος σχεδιασμός σε επίπεδο τουλάχιστον κάθε Π.Ε
- η τάση της κάλυψης σε αρδευτικό νερό και της κάθε απομακρυσμένης περιοχής που θα έπρεπε να διατηρήσει τον ξηροθερμικό χαρακτήρα της και να φιλοξενεί καλλιέργειες με αντίστοιχες απαιτήσεις
- η ραγδαία εμφάνιση και εξέλιξη του φαινομένου της ερημοποίησης επιβάλλει στόχευση για τη διατήρηση της **γονιμότητας** του εδάφους (με χρήση εισροών που προέρχονται από διαχείριση φυτικών και ζωικών υπολειμμάτων, που παράγονται τοπικά) και όχι μόνο η αύξηση της παραγωγικότητας που σχετίζεται και με τις αυξημένες απαιτήσεις σε νερό.

Για την έρευνα, την καινοτομία την τεχνογνωσία και τη διάχυση τους:

- Η ελλιπής στελέχωση των ερευνητικών δομών και οι δυσλειτουργίες τους δεν επιτρέπουν την απρόσκοπτη μεταφορά της παραγόμενης υψηλού επιπέδου τεχνογνωσίας που παράγεται.
- Η μη διασύνδεση της γεωργικής έρευνας με τις δομές εκπαίδευσης και κατάρτισης του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα
- Η υποστελέχωση των κρατικών δομών εκπαίδευσης που τις καθιστά δυσλειτουργικές.
- Οι μεγάλες αδυναμίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο λόγω του διαμελισμού των υπηρεσιών του αλλά και της υπερσυγκέντρωσης της εξουσίας στο κέντρο δεν μπορεί πλέον να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών και να βοηθήσει στον προσανατολισμό της παραγωγής.
- Η μη ενεργοποίηση του θεσμού του γεωργικού συμβούλου που έχει ως αποτέλεσμα την ελλιπή τεχνική στήριξη και μεταφοράς τεχνογνωσίας στον παραγωγό.

Στην νέα προγραμματική περίοδο δεν επιτρέπονται τα λάθη του παρελθόντος, και η αποτελεσματικότητα δεν επιτρέπεται πλέον να καθορίζεται μόνο με βάση τον ρυθμό απορρόφησης, αλλά και από την αναπτυξιακή δυναμική που θα δημιουργηθεί. Απαραίτητη προϋπόθεση λοιπόν είναι η αξιολόγηση των πεπραγμένων βάσει μετρήσιμων δεικτών.

Ενδεικτικά αναφέρουμε κάποιους δείκτες ανάλογα με το μέτρο:

για τα αγροτοπεριβαλλοντικά.

- Πόσοι από τους ωφελούμενους μετά την λήξη της επιδοτούμενης πενταετίας παρέμειναν να εφαρμόζουν το φιλοπεριβαλλοντικό σύστημα?
- Πόσοι από τους ωφελούμενους βελτίωσαν την παραγωγικότητα της εκμετάλλευσής τους με εισροές που προέρχονταν από διαχείριση γεωργικών και κτηνοτροφικών υπολειμμάτων και όχι από εισαγωγές δηλ. οικονομική αιμορραγία.
- Τι τεχνική υποστήριξη υπήρχε για αυτούς τους ανθρώπους και τι εμπόδια γραφειοκρατικά τους αποθάρρυναν καθημερινά.

για τους νέους αγρότες:

- πόσοι νέοι αγρότες της προηγούμενης περιόδου παρέμειναν στο πραγματικό αγροτικό επάγγελμα πέρα από τις ενυπόγραφες δεσμεύσεις που ουδόλως ελέγχονται?
- Πόσο αποτελεσματική είναι η υποχρεωτικότητα της κατάρτισης αφού ενταχθούν στο πρόγραμμα?

για τα σχέδια βελτίωσης:

- πόσα από αυτά επενδύθηκαν στην πραγματική οικονομία που όντως βοήθησε την αναδιάρθρωση του παραγωγικού μοντέλου και πόσα διατέθηκαν για την προμήθεια εξοπλισμού (ελκυστήρες, γεωργικά μηχανήματα κ.λ.π) που σε πολλές περιπτώσεις

ήταν υπερβολικά σε σχέση με το μέγεθος της εκμετάλλευσης και προκάλεσε οικονομική αιμορραγία?

για την μεταποίηση:

- Πόσες μονάδες μεταποίησης για το ίδιο προϊόν, ιδιωτικές και συν/κές, υπάρχουν σε ένα νομό και πόσες ποσότητες παράγονται που να δικαιολογούν τέτοιο πλήθος? Γιατί να μην υπάρχει προγραμματισμός βάσει της **φέρουσας δυναμικότητας** σε κάθε περιφέρεια ανάλογα με την παραγωγή και να ελέγχεται αυτό?
- Πως διασφαλίζεται ο έλεγχος της ιχνηλασιμότητας από το χωράφι στο τραπέζι?

για τις δράσεις κατάρτισης είτε από δημόσιους φορείς είτε από ιδιωτικούς

- Πόσοι από τους καταρτιζόμενους της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης που παρακολούθησαν προγράμματα του πρωτογενή τομέα εντάχθηκαν στην πραγματική παραγωγική διαδικασία?
- Πόσοι από τους υποχρεωτικά καταρτιζόμενους στο πλαίσιο τήρησης δεσμεύσεων (π.χ πρόγραμμα νέων αγροτών) άσκησαν στην συνέχεια αυτό το επάγγελμα? Και γιατί σήμερα κάποιοι από αυτούς είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ?

Στην **περιφέρεια Κρήτης** υπάρχει ψηφισμένο **Στρατηγικό Πρόγραμμα** για την Ανάπτυξη του Πρωτογενή Τομέα και την Διαχείριση των Προϊόντων του, για την σύνταξη του οποίου το **ΓΕΩΤΕΕ Π.Κ συνείσφερε καταλυτικά**.

Θεωρούμε ότι στο πλαίσιο της παρούσας διαβούλευσης, υπάρχει η δυνατότητα να θέσουμε συγκεκριμένες Γενικές Κατευθύνσεις τουλάχιστον για την περιφέρεια μας

Γενικές Κατευθύνσεις:

1. Αποκέντρωση αποφάσεων , σχεδιασμός από κάτω προς τα πάνω, υλοποίηση του περιφερειακού σχεδιασμού μέσα από την κατανομή των προγραμμάτων
2. Ειδικό Χωροταξικό για την Γεωργία και αναθεώρηση του ισχύοντος ΠΠΧΣΣΑΑ
3. Οριστικοποίηση του ΟΣΔΕ
4. Δημιουργία Δασικού Κτηματολογίου
5. Αποκέντρωση των διαδικασιών και διαχείριση τοπικά
6. Εφαρμογή ευέλικτου θεσμικού πλαισίου που θα λειτουργεί ενισχυτικά στην συμμετοχή των παραγωγών και όχι αποθαρρυντικά όπως παρατηρείται κατά τα τελευταία χρόνια σε όλα τα προγράμματα (π.χ αγροπεριβαλλοντικών μέτρων).
7. Αναδιοργάνωση όλων των υπηρεσιών (ΥΠΑΑΤ, Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Περιφέρειας, ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, κ.λ.π) που απασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα, προκειμένου να υλοποιηθεί ο υφιστάμενος Στρατηγικός Σχεδιασμός της περιφέρειας με συμπληρωματικότητα και χωρίς αλληλεπικαλύψεις και συγκρούσεις.
8. Ουσιαστική στήριξη των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΟΠΑΠ που παράγονται με φιλοπεριβαλλοντική μέθοδο
9. Δημιουργία ευέλικτων συλλογικοτήτων (γεωργών και κτηνοτρόφων) για εφαρμογή κοινών κανόνων παραγωγής, μεταποίησης τυποποίησης και προώθησης και μείωση του κόστους παραγωγής,
10. Σύνδεση αγροπεριβαλλοντικών προγραμμάτων 2ου πυλώνα με την παραγωγή και τις ενισχύσεις του 1ου πυλώνα.
11. Δημιουργία βάσης δεδομένων σε περιφερειακό επίπεδο που θα λειτουργεί ως εργαλείο λήψης απόφασης.
12. Προσδιορισμός των αρδευτικών αναγκών βάσει των εδαφοκλιματικών δεδομένων και των καλλιεργητικών απαιτήσεων, σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας μέσα από την δημιουργία ενός ενιαίου φορέα διαχείρισης (δημόσιων και ιδιωτικών υδροληψιών) και δημιουργία νέων υποδομών μόνο μέσα από ένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό.
13. Ενίσχυση της μεταποίησης ως επι των πλείστων για εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων μονάδων και η ίδρυση νέων μονάδων να εξαρτάται από την φέρουσα δυναμικότητα της Π.Ε
14. Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στον τομέα διαχείρισης γεωργικών και κτηνοτροφικών υπολειμμάτων

15. Ενίσχυση και εμπλουτισμός των αγροτοπεριβαλλοντικών μέτρων με δράσεις για την προστασία του ποικίλου γεωργικού τοπίου και μικροτεμαχισμένου κλήρου και την προώθηση των προϊόντων που παράγονται σε αυτό ως «προϊόντα μικρών γεωργικών γαιών», με δράσεις κατά της ερημοποίησης των εδαφών που να αφορούν τόσο την βελτίωση της γονιμότητας των εδαφών.
16. Παραγωγή στοχευμένης τεχνογνωσίας μέσα από Σύσταση Ομάδων Προώθησης και Αναβάθμισης της Αγροτικής Παραγωγής.
17. Πρότυπα επιδεικτικά αγροκτήματα στα οποία θα εφαρμόζονται ερευνητικά αποτελέσματα της έρευνας
18. Δημιουργία κέντρων πληροφόρησης και συμβουλευτικής υποστήριξης
19. Ανάπτυξη συστημάτων ΑΠΕ στην υπηρεσία του γεωργοκτηνοτροφικού τομέα με παράλληλη προστασία της γης υψηλής παραγωγικότητας.
20. Διασύνδεση της γεωργίας, της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος με τον τουρισμό.
21. Προστασία του δασικού πλούτου και της δασικής βιοποικιλότητας
22. Ενοποίηση και βελτίωση των υφιστάμενων βάσεων δεδομένων που αφορούν την βιοποικιλότητα των περιοχών NATURA 2000 και σύνδεση τους με χωρική πληροφορία. (π.χ. ανάπτυξη συστήματος συλλογής και διαχείρισης δεδομένων και σύνδεση με την βιβλιοθήκη, τις συλλογές και την βάση δεδομένων. Προσδιορισμός θεματικών ενοτήτων και επικαιροποίηση της πληροφορίας
23. Σύστημα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης από το ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ που να προσδίδει το πιστοποιητικό για ένταξη στο επάγγελμα του αγρότη
24. Υποχρεωτική παρακολούθηση σεμιναρίου κατάρτισης στον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ με θετική αξιολόγηση προκειμένου να ενταχθεί στο πρόγραμμα των νέων αγροτών.
25. Σύστημα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης αξιόπιστο αδιάβλητο και αποτελεσματικό για την ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων σε όσους (άνεργους ή απασχολούμενους) θέλουν είτε να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις τους είτε να αποκτήσουν εξ αρχής.

Ειδικότερα και ανά Στρατηγική Επιλογή:

1^η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα

- ❖ Ενεργοποίηση του μηχανισμού ελέγχου και πιστοποίησης για την εφαρμογή των δεσμεύσεων σε σχέση με την καλλιέργεια και την μεταποίηση των προϊόντων ποιότητας (ΠΟΠ, ΠΓΕ, κ.λ.π)
- ❖ Στήριξη της Βιολογικής Γεωργίας και της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης με απλό και ξεκάθαρο μηχανισμό που να λειτουργεί ως κίνητρο και όχι ως αντικίνητρο για τον παραγωγό.
- ❖ Προώθηση της διασύνδεσης των τομέων της οικονομίας και ιδιαίτερα με τον τουρισμό, προκειμένου να εξασφαλίσει προστιθέμενη αξία στα προϊόντα όλων των τομέων.
- ❖ Σχεδιασμός προγράμματος κατάρτισης επαγγελματιών (Chef και μαγείρων, σερβιτόρων) για την ορθολογική χρήση προϊόντων του αγροδιατροφικού τομέα στην μαζική εστίαση και την αξιοποίηση προβολή των χαρακτηριστικών των προϊόντων αυτών .
- ❖ Ενίσχυση της δημιουργίας ευέλικτων συλλογικοτήτων (Ομάδες παραγωγών, κοινωνικές επιχειρήσεις κ.λ.π) και χρηματοδοτική στήριξη μέσα από την υλοποίηση ενός 5 ετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος ανάλογο με αυτό που ισχύει στην ΚΟΑ Οπωροκηπευτικών.
- ❖ Εκσυγχρονισμός και εισαγωγή φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών διαχείρισης των αποβλήτων στις μονάδες παραγωγής μεταποίησης και τυποποίησης αγροτικών προϊόντων
- ❖ Ανάπτυξη υδροπονικών καλλιεργειών λαχανοκομικών φυτών
- ❖ Ίδρυση και Εκσυγχρονισμός κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων

- ❖ Χρήση ΑΠΕ για την κάλυψη των αναγκών στις γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις
- ❖ Ορθολογική διαχείριση του νερού με δημιουργία ενιαίου Φορέα Διαχείρισης ανα ΠΕ
- ❖ Δυνατότητα εκσυγχρονισμού των αρδευτικών δικτύων και εισαγωγή συστημάτων τηλεελέγχου των διαρροών
- ❖ Δράσεις κατάρτισης ανέργων γεωπόνων για την κάλυψη των αναγκών σε γεωργικούς συμβούλους
- ❖ Δράσεις αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης μέσω των ΕΠΑΣ για την πιστοποίηση του αγροτικού επαγγέλματος
- ❖ Δράσεις συνεχιζόμενης κατάρτισης για υφιστάμενους αγρότες
- ❖ Δράσεις κατάρτισης για ανέργους που ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με τον πρωτογενή τομέα (μέσω των ΕΠΑΣ ή μέσω της συνεχιζόμενης κατάρτισης)
- ❖ Να συνεχιστεί το πρόγραμμα των νέων αγροτών με κριτήρια αντικειμενικά και έλεγχο πριν την ολοκλήρωση και αποπληρωμή για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του προγράμματος.
- ❖ Δημιουργία τράπεζας σπόρων με μητρική φυτεία ανα ΠΕ με εγχώριο γενετικό υλικό
- ❖ Κίνητρα για την εκτατική παραγωγή τέτοιων ποικιλιών σε περιοχές προστατευόμενες
- ❖ Εξυγίανσης και γενετική βελτίωση των ντόπιων φυλών ζώων
- ❖ Ίδρυση και λειτουργία τοπικών αγορών
- ❖ Θεσμικό πλαίσιο για την πώληση επί τόπου στο αγρόκτημα ή στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση άμεσα σε πελάτες –καταναλωτές.
- ❖ Δημιουργία επισκέψιμων αγροκτημάτων με συμμετοχή του κοινού στην παραγωγική διαδικασία
- ❖ Ανάπτυξη πρότυπων επιδεικτικών αγροκτημάτων στα οποία θα εφαρμοστούν τα αποτελέσματα έρευνας που θα υλοποιείται μέσα από μια σύμπραξη (γεωπόνων-ερευνητών – αγροτών) και θα παρακολουθείται η γονιμότητα των γεωργικών εδαφών, η χρήση νερού και η βιοποικιλότητα
- ❖ Συνεργασίες και ομάδες παραγωγών που μοιράζονται συμβουλές, κατευθύνσεις παραγωγής αλλά και υποδομές
- ❖ Ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο για την δημιουργία μικρών σχημάτων που να μπορούν να αναγνωριστούν ως ομάδες παραγωγών ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες μιας περιοχής και της παραγωγής.
- ❖ Στήριξη για χρήση των παροχών του γεωργικού συμβούλου
- ❖ Ενίσχυση των δεσμών γεωργίας και δασοκομίας με τη διατήρηση παραδοσιακών αγροδασικών οικοσυστημάτων
- ❖ Ολοκληρωμένη – αειφορική διαχείριση φυσικών πόρων
- ❖ Δημιουργίας τράπεζας δασικών σπόρων

2^η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ: Προώθηση της μεταφοράς γνώσεων και της καινοτομίας στη γεωργία, την κτηνοτροφία, τη δασοπονία και τις αγροτικές περιοχές

➤ Για την Αρχική Εκπαίδευση-Κατάρτιση (Δομές ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ»):

- ❖ Να δοθεί προτεραιότητα στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση μέσω των ΕΠΑ.Σ. του ΥΠΑΑΤ, δίνοντας την δυνατότητα στους νέους που επιθυμούν να ασκήσουν το γεωργικό επάγγελμα να αποκτήσουν βασικές γνώσεις και δεξιότητες μέσα από προγράμματα ανάλογα με τον τομέα που επιθυμούν να ακολουθήσουν (Γεωργία-Κτηνοτροφία).
- ❖ Η κατεύθυνση και η θεματολογία σε κάθε ΕΠΑ.Σ. να ορίζεται από την κάθε Περιφερειακή Ενότητα και να είναι σύμφωνες με τις τοπικές ιδιαιτερότητες (κλιματικές τοπογραφικές, ύπαρξη διαθέσιμων πόρων-υποδομών και παραδόσεις).

Προτείνεται:

1. Αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών ανάλογα με τις συνθήκες και τα δεδομένα της κάθε περιοχής

2. Στήριξη των αποφοίτων με
- Παροχή πράσινου πιστοποιητικού
  - Δημιουργία δικτύου αποφοίτων των ΕΠΑ.Σ με την
  - Δυνατότητα παροχής «σήματος ποιότητας» στα παραγόμενα προϊόντα τους.
  - Εξασφάλιση προτεραιότητας σε αναπτυξιακά προγράμματα και δει στο πρόγραμμα
  - των νέων αγροτών

➤ **Συνεχιζόμενη κατάρτιση:**

- ✓ **μέσω των δομών των ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ» για τους ενδιαφερόμενους για ένταξη στο πρόγραμμα των Νέων Αγροτών**

Η παρακολούθηση προγράμματος συνολικής διάρκειας (θεωρητικό μέρος και πρακτική άσκηση) 3 μήνες και το μέγιστο 6 μήνες ανά κατεύθυνση **να είναι Προαπαιτούμενο κριτήριο ένταξης**

Αξιολόγηση: Θα γίνεται από επιτροπή στην οποία θα συμμετέχουν εκπαιδευτές της θεωρητικής κατάρτισης, υπεύθυνοι των συνεργαζόμενων μονάδων πρακτικής άσκησης και ο υπεύθυνος του προγράμματος κατάρτισης. Αυτοί που θα κριθούν ικανοί από την παραπάνω διαδικασία θα έχουν το δικαίωμα ένταξης στα επιδοτούμενα προγράμματα Νέων Αγροτών.

- ✓ **μέσω όλων των πιστοποιημένων δομών (δημόσιων και ιδιωτικών)**

Απευθύνεται σε:

- **Εν ενεργεία αγρότες** που μπορούν να παρακολουθήσουν σεμινάριο διάρκειας περίπου 150 ωρών για να επικαιροποιήσουν και να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους.
  - **Σε νεοεισερχόμενους** για απασχόληση στον πρωτογενή τομέα μπορούν να παρακολουθήσουν σεμινάρια κατάρτισης περίπου 200 ωρών.
- ❖ Κατάρτιση των γεωπόνων και δασολόγων για να ανταπεξέλθουν στον ρόλο του γεωργικού και περιβαλλοντικού συμβούλου
- ❖ Ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση του ευρύτερου κοινού για θέματα προστασίας δασών
- ❖ **Σύσταση Ομάδων Προώθησης και Αναβάθμισης της Αγροτικής Παραγωγής.** Σε αυτές τις ομάδες μπορούν να συμμετέχουν γεωτεχνικοί από το χώρο του δημοσίου τομέα, των ερευνητικών ιδρυμάτων, του πανεπιστημιακού χώρου και αγρότες με έργο: (α) την εκπόνηση μελετών ανά καλλιέργεια που θα έχουν ως στόχο την αναβάθμιση της γονιμότητας των εδαφών, (β) τη σύνδεση μεταξύ γεωργικών εδαφών και του νερού άρδευσης και την κατάρτιση ποιοτικών κριτηρίων του νερού άρδευσης ανά καλλιέργεια και τύπο εδάφους και (γ) την εκπόνηση μελετών καταγραφής και αξιοποίησης της αγροτικής βιοποικιλότητας.
- ❖ Σχεδιασμός προγράμματος έρευνας και κατάρτισης επαγγελματιών (Chef και μαγείρων) για την ορθολογική χρήση προϊόντων του πρωτόγεννη τομέα στην μαζική εστίαση με την αξιοποίηση άλλα και την αναδείξει των πλεονεκτημάτων των προϊόντων αυτών (ελαιολαδο κ.λ.π)
- ❖ Δημιουργία δικτύου με βάση τις νέες τεχνολογίες για την παρακολούθηση και καταγραφή των μετεωρολογικών δεδομένων, με αξιοποίηση και εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων κανονισμών.
- ❖ Συλλογή στοιχείων και δημιουργία βάσης δεδομένων για τα περιβαλλοντικά προβλήματα κάθε περιφέρειας (παρατηρητήριο βιοποικιλότητας).
- ❖ Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων στην αντιμετώπιση προβλημάτων όπως αυτό του δάκου με την χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών και άλλων νέων τεχνολογιών.
- ❖ Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων συστημάτων καταγραφής της ιχνηλασιμότητας των τροφίμων από το χωράφι μέχρι το τραπέζι του καταναλωτή (παραγωγή, μεταποίηση, τυποποίηση και διάθεση τους στην κατανάλωση).

- ❖ Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων στην πρόβλεψη και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών αλλαγών και της επίδρασής τους στην ποιότητα και την ποσότητα των τοπικά παραγόμενων αγροτικών προϊόντων.
- ❖ Ανάπτυξη μεθόδων παραγωγής και σήμανσης «πράσινων» προϊόντων με χαμηλό ενεργειακό αποτύπωμα.
- ❖ Έρευνα για την αξιοποίηση των οργανικών υποπροϊόντων της ελιάς και των άλλων καλλιεργειών για την θρέψη τους, για τη διατροφή των ζώων αλλά και για παραγωγή ενέργειας.
- ❖ Ανάπτυξη και διάχυση συστημάτων διαχείρισης των ζώων για παραγωγή προϊόντων που θα είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς, της κοινωνίας και θα σέβονται το περιβάλλον και θα έχουν ελάχιστες επιπτώσεις στην κλιματική αλλαγή.
- ❖ Δημιουργία ορθολογικού συστήματος διαχείρισης - εξοικονόμησης του νερού άρδευσης. Ακριβής υπολογισμός των αρδευτικών αναγκών για κάθε μια από τις κύριες καλλιέργειες με τη χρήση προσεγγίσεων ελλειμματικής άρδευσης και υπολογισμών οφέλους και πραγματικού οικονομικού / περιβαλλοντικού κόστους, μετεωρολογικών παραμέτρων και στοιχείων από πειραματικούς αγρούς και η άμεση αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από τους αγρότες. Δημιουργία αυτόματων μετεωρολογικών σταθμών.
- ❖ Ενοποίηση και βελτίωση των υφιστάμενων βάσεων δεδομένων που αφορούν την βιοποικιλότητα των περιοχών NATURA 2000 και σύνδεση τους με χωρική πληροφορία. (π.χ. ανάπτυξη συστήματος συλλογής και διαχείρισης δεδομένων και σύνδεση με την βιβλιοθήκη, τις συλλογές και την βάση δεδομένων. Προσδιορισμός θεματικών ενοτήτων και επικαιροποίηση της πληροφορίας.
- ❖ Καταγραφή και μετατροπή σε συμβατά πλαίσια ανταλλαγής πληροφοριών των υφιστάμενων δεδομένων σχετιζομένων με τους φυσικούς πόρους, χρήσης/ κάλυψης γης, γεωργικής πρακτικής και ιστορίας των αγροτεμαχίων, γεωλογικού υποβάθρου και τοπογραφίας.
- ❖ Έρευνα για την δημιουργία και εμπορία βιολογικών οργανισμών για τη βιολογική καταπολέμηση εντομολογικών εχθρών την επίτευξη της επικοινωνίας στα θερμοκήπια.
- ❖ Απομόνωση, ταυτοποίηση και μελέτη ουσιών από φυσικές πηγές για την αξιοποίηση των αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών και την παραγωγή τελικών προϊόντων (αιθέρων ελαίων, φαρμακευτικών ουσιών, άλλων εκχυλισμάτων κα).
- ❖ Μελέτη της αντιοξειδωτικής δράσης, της βιολογικής ενεργότητας και των πιθανών εφαρμογών καθαρών ουσιών, μειγμάτων, εκχυλισμάτων, τελικών προϊόντων.
- ❖ Ανάπτυξη νέων μεθόδων για τη μελέτη και αξιοποίηση των φυσικών προϊόντων.
- ❖ Ανάπτυξη μεθοδολογιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων των γεωργικών, βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων για ανάκτηση προϊόντων προστιθέμενης αξίας για τις βιομηχανίες των φαρμάκων, καλλυντικών και τροφίμων.
- ❖ Τεκμηρίωση των «λειτουργικών» ιδιοτήτων προϊόντων του πρωτογενή τομέα απέναντι στην European Food Safety Authority (EFSA).
- ❖ Μελέτη και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων για την αποφυγή ή τη δραστική μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, αλλά και για την αποτροπή της ίδιας της κλιματικής αλλαγής, στο μέτρο που επηρεάζεται και επηρεάζει τις δράσεις της γεωργίας και της κτηνοτροφίας και την προσαρμογή των μεθόδων παραγωγής στις νέες συνθήκες.
- ❖ Καινοτόμες διαχειριστικές πρακτικές δασικών οικοσυστημάτων

3^η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στήριξη της επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές

- ❖ Ενίσχυση για την κάθετη και οριζόντια δημιουργία δικτύων προώθησης του τοπικού προϊόντος π.χ cluster μεταξύ παραγωγών και επιχειρηματιών της εστίασης, cluster οίνοποιών με επιχειρηματίες της εστίασης και της φιλοξενίας
- ❖ Δημιουργία ενιαίων διαδρομών οικοτουριστικού – πολιτιστικού ενδιαφέροντος που διασυνδέουν και αναδεικνύουν τις παραγωγικές δραστηριότητες

- ❖ Δημιουργία χώρων υποδοχής και προβολή προώθησης του τοπικού προϊόντος (φυσικού, πολιτισμικού, αγροτικού)
- ❖ Σύνδεση δασοπονίας και πολιτιστικής κληρονομιάς
- ❖ Ενίσχυση για εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ (μικρά φωτοβολταϊκά για κάλυψη λειτουργικών αναγκών των μονάδων παραγωγής , μεταποίησης , διαχείριση υπολλειμάτων για παραγωγή βιομάζας,
- ❖ Δημιουργία Ευρυζωνικών δικτύων σε απομακρυσμένες περιοχές
- ❖ Κατάρτιση σε θέματα χρήσης Η/Υ, διαδικτύου και ηλεκτρονικού εμπορίου
- ❖ Δημιουργία γυναικείων συνεταιρισμών
- ❖ Δημιουργία επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας στον τομέα της στήριξης της λειτουργίας των παιδικών σταθμών (σίτιση, κ.λ.π)
- ❖ Υποστήριξη δημιουργίας επιχειρήσεων για την καλλιέργεια και ανάπτυξη μητρικών φυτειών πολλαπλασιαστικού υλικού
- ❖ Προώθηση των μικροαποθεμάτων φυτών ως προστατευόμενων περιοχών
- ❖ Ενίσχυση ρόλου ιδιωτικής δασοπονίας
- ❖ Βελτίωση της συγκομιδής και μεταφοράς δασικών προϊόντων
- ❖ Ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων διασύνδεσης των τομέων της οικονομίας κάθε περιοχής με την ανάδειξη των χαρακτηριστικών τους.

4^η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ: Βελτίωση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων

- ❖ Ενίσχυση για την κάθετη και οριζόντια δημιουργία δικτύων προώθηση του τοπικού προϊόντος π.χ cluster μεταξύ παραγωγών και επιχειρηματιών της εστίασης, cluster οίνοποιών με επιχειρηματίες της εστίασης και της φιλοξενίας
- ❖ Ίδρυση και λειτουργία τοπικών αγορών
- ❖ Θεσμικό πλαίσιο για την πώληση επί τόπου στο αγρόκτημα ή στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση
- ❖ Δημιουργία Ευρυζωνικών δικτύων σε απομακρυσμένες περιοχές
- ❖ Κατάρτιση σε θέματα χρήσης Η/Υ, διαδικτύου και ηλεκτρονικού εμπορίου
- ❖ Καθιέρωση ολοκληρωμένου συστήματος εφαρμογής της νομοθεσίας, με κατάργηση της ξεπερασμένης και δημιουργίας μηχανισμών προώθησης διαρκούς εκπαίδευσης και τήρησης επιτήρησης των συστήματα διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων από το χωράφι μερί το τραπέζι με την ανάληψη ευθυνών και υποχρεώσεων από όλους τους εμπλεκόμενους (παραγωγοί, μεταποιητές, εμποριο, μαζικοί εστίαση, συμβούλου, υπηρεσίες)
- ❖ Καθιέρωση και εφαρμογή σύγχρονων συστημάτων σήμανσης και ιχνηλασιμότητας στην αλυσίδα των τροφίμων

5^η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ: Διατήρηση, αποκατάσταση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από τη γεωργία και τη δασοπονία

- ❖ Οριοθέτηση ζωνών που σχετίζονται με τις ζώνες του Ν. 3937/2011 (Φυσικά Πάρκα – Περιφερειακά Πάρκα) όπου οι καλλιέργειες θα ασκούνται αποκλειστικά με φιλικές μεθόδους (Ολοκληρωμένη – Βιολογική) και θα προτάσσονται στα χρηματοδοτικά εργαλεία της επόμενης Προγραμματικής Περιόδου (και για παραγωγή και για μεταποίηση).
- ❖ Απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών υλοποίησης των αγροπεριβαλλοντικών μέτρων
- ❖ Οριστικοποίηση των δεδομένων του ΟΣΔΕ
- ❖ Ανάπτυξη πρότυπων επιδεικτικών αγροκτημάτων στα οποία θα εφαρμοστούν τα αποτελέσματα της παραπάνω ομάδας και θα παρακολουθείται η γονιμότητα των γεωργικών εδαφών, η χρήση νερού και η βιοποικιλότητα μετά την εφαρμογή των αποτελεσμάτων των μελετών.
- ❖ Αξιοποίηση διαχειριστικών σχεδίων περιοχών Natura 2000

- ❖ Δημιουργία τράπεζας ντόπιων σπόρων καλλιεργούμενων ποικιλιών
- ❖ Δημιουργία υποδομών για προστασία την πανίδας(αγρίας και ήμερης) των περιοχών συμπεριλαμβανόμενων και των ντόπιων φυλών ζώων.
- ❖ Ενίσχυση για την καλλιέργεια των ντόπιων ποικιλιών
- ❖ Δημιουργία επισκέψιμων ζωνών καλλιέργειας - ντόπιων ποικιλιών πέριξ των αρχαιολογικών χώρων.
- ❖ Ενίσχυση των δασικών φυτωρίων και βελτίωση του παραγόμενου φυτευτικού υλικού, με έμφαση στα σπάνια και ενδημικά είδη
- ❖ Μελέτη για τη βοσκοϊκανότητα και τη βοσκοφόρτωση των βοσκοτόπων και μέτρα για την ορθολογική αξιοποίηση αυτών.
- ❖ Προώθηση της εφαρμογής περιτροπικών συστημάτων βόσκησης για προστασία από την υπερβόσκηση.
- ❖ Δημιουργία κτηνοτροφικών πάρκων
- ❖ Κατασκευή έργων υποδομής ως επί των πλείστων για αξιοποίηση των επιφανειακών ομβρίων υδάτων (π.χ λιμνοδεξαμενές, μικρά φράγματα, εκσυγχρονισμοί αρδευτικών δικτύων με ενσωμάτωση τεχνολογιών παρακολούθησης καταναλώσεων και διαρροών) που θα υποστηρίζονται μέσα από ένα ενιαίο σχεδιασμό σε επίπεδο ΠΕ,
- ❖ Δράσεις για την ανάπτυξη των βοσκόμενων δασικών εκτάσεων
- ❖ Οριοθέτηση βοσκοτόπων
- ❖ Ενίσχυση της εκτατικής βιολογικής καλλιέργειας ντόπιων καλλιεργούμενων ποικιλιών σε παρόχθια οικοσυστήματα
- ❖ Ενιαία διαχείριση των δημόσιων, δημοτικών και ιδιωτικών υδροληψιών
- ❖ Καθορισμός ανώτατων ορίων κατανάλωσης αρδευτικού νερού ανάλογα με την καλλιέργεια και το έδαφος. Λήψη αυστηρών ποινών κατά την τιμολόγηση. Οριζόντια εφαρμογή σε όλους τους κανονισμούς άρδευσης των ΟΤΑ και των ΤΟΕΒ
- ❖ Ορθολογική διαχείριση οικοσυστημάτων και εδαφοϋδατικών πόρων με τη χρήση νέων τεχνολογιών, εφαρμογή καινοτόμων λύσεων (όπως γεωργία ακριβείας), κατάρτισης και δράσεων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.
- ❖ Δημιουργία συστήματος GIS για την αποτύπωση των υδροληψιών και των αρδευτικών δικτύων ανά ΟΤΑ, παρακολούθηση των καταναλώσεων βάσει των καλλιεργειών και των εδαφολογικών δεδομένων.
- ❖ Σεμινάρια κατάρτισης για χρήστες αρδευτικού νερού, για υπεύθυνους σχεδιασμού έργων υποδομής των ΟΤΑ και των ΤΟΕΒ.

6^η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ: Αποδοτικότερη χρήση των πόρων σε μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή

- ❖ Ανάπτυξη μονάδων διαχείρισης γεωργικών υπολειμμάτων
- ❖ Καθορισμός ανώτατων ορίων κατανάλωσης αρδευτικού νερού ανάλογα με την καλλιέργεια και το έδαφος. Λήψη αυστηρών ποινών κατά την τιμολόγηση. Οριζόντια εφαρμογή σε όλους τους κανονισμούς άρδευσης των ΟΤΑ και των ΤΟΕΒ
- ❖ Κατασκευή έργων υποδομής ως επί των πλείστων για αξιοποίηση των επιφανειακών ομβρίων υδάτων (π.χ λιμνοδεξαμενές, μικρά φράγματα, εκσυγχρονισμοί αρδευτικών δικτύων με ενσωμάτωση τεχνολογιών παρακολούθησης καταναλώσεων και διαρροών,
- ❖ Δημιουργία εδαφολογικού χάρτη ανά Περιφερειακή Ενότητα
- ❖ Λιπαντικές οδηγίες ανά καλλιέργεια ανά τύπο εδάφους
- ❖ Δημιουργία ζωνών καλλιέργειας ανά ΠΕ λαμβάνοντας υπόψη τα μετεωρολογικά, εδαφολογικά, και οικονομικά δεδομένα
- ❖ Ενίσχυση και επέκταση του δικτύου των Γεωργικών Προειδοποιήσεων
- ❖ Δημιουργία Μητρώου χρήσης γεωργικών φυτοπροστατευτικών ανά καλλιέργεια τόσο σε περιφερειακό επίπεδο όσο και ανά υδρογεωλογική λεκάνη.

- ❖ Προώθηση της καλλιέργειας αζωτούχων σπόρων στις γεωργικές καλλιέργειες και αξιοποίηση τους από την ζωική παραγωγή στη συνέχεια.
- ❖ Προώθηση της εφαρμογής συστημάτων ορθολογικής διαχείρισης των βοσκοτόπων με την εφαρμογή συστημάτων περιτροπικής βόσκησης, για αξιοποίηση από την αιγοπροβατοτροφία και την ταυτόχρονη πρόστασα τους από τις πυρκαγιές.
- ❖ Αποκατάσταση υποβαθμισμένων δασικών οικοσυστημάτων
- ❖ Αποκατάσταση δασών από φυσικές καταστροφές
- ❖ Δασώσεις/αναδασώσεις
- ❖ Αξιοποίηση Αειφορική αξιοποίηση βιομάζας,
- ❖ Δημιουργία εδαφολογικού χάρτη ανά Περιφερειακή Ενότητα
- ❖ Λιπαντικές οδηγίες ανά καλλιέργεια ανά τύπο εδάφους
- ❖ Δημιουργία ζωνών καλλιέργειας ανά ΠΕ λαμβάνοντας υπόψη τα μετεωρολογικά, εδαφολογικά, και οικονομικά δεδομένα
- ❖ Ενίσχυση και επέκταση του δικτύου των Γεωργικών Προειδοποιήσεων
- ❖ Δημιουργία Μητρώου χρήσης γεωργικών φυτοπροστατευτικών ανά καλλιέργεια τόσο σε περιφερειακό επίπεδο όσο και ανά υδρογεωλογική λεκάνη.
- ❖ Προστασία και ανάδειξη βιοποικιλότητας
- ❖ Διατήρηση δασικού τοπίου

7^η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ: Ενίσχυση της ελκυστικότητας του αγροτικού χώρου μέσω βελτίωσης του ανθρώπινου δυναμικού και της ποιότητας ζωής

- ❖ Καταξίωση των ανθρώπων του αγροτικού χώρου μέσα από την ανάδειξη και καταξίωση των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών τους .
- ❖ Προώθηση δομών - υποδομών για εύκολη πρόσβαση των ανθρώπων του αγροτικού χώρου στην εκπαίδευση, στις υπηρεσίες υγείας και γενικά στις υπηρεσίες του δημοσίου.